

Schriftelijke vragen

Aan: Gedeputeerde Staten

Datum: 21 april 2020

Onderwerp: Gebruik van neonicotinoïde als Imidacloprid in Zuid-Holland en de huidige waternormstand.

Toelichting

Op zaterdag 18 april verscheen op het platform Follow the Money een artikel met als titel "Toxicoloog Tennekes had al die tijd gelijk over bijensterfte"¹. Dat artikel beschrijft de totstandkoming en de resultaten van onderzoeken naar Imidacloprid, een neonicotinoïde (neonics). Het artikel beschrijft ook dat er een Europees verbod geldt voor neonics. Alleen voor de glastuinbouw geldt er een uitzondering. Het college voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden geeft invulling aan het Europese besluit.²

De waterschappen hebben in de afgelopen jaren extreme normoverschrijdingen Imidacloprid (soms wel 900 keer over de norm) gemeten, met name in de Bollenstreek en glastuinbouwgebieden in Zuid-Holland. Het artikel stelt verder: "De vervuiling is daar soms zo groot, dat het slootwater op zichzelf een effectieve insectenverdelger is". Normoverschrijding worden ook bevestigd door het Centrum voor Milieuwetenschappen³.

Vragen

1. Is het college op de hoogte van het artikel op Follow the Money?
2. Hoe beoordeelt het college het feit dat voor glastuinbouw op dit moment nog steeds een uitzondering geldt voor het verbod op neonicotinoïden?
3. Kunt u schetsen wat de gevolgen van die uitzondering zijn voor de doelen van de Kaderrichtlijn Water, die in 2027 behaald moeten zijn?

In het artikel staat het volgende vermeld: 'De toezichthouders hebben 'een beetje lopen slapen,' volgens de auteur, 'en hadden de industrie, vanwege het werkingsmechanisme van het landbouwgif, moeten vragen om langetermijnstudies uit te voeren.'

4. Hoe beoordeelt het college de uitvoering van haar toezichthoudende rol in de afgelopen jaren in het licht van de conclusie dat al sinds 2012 bekend is dat neonicotinoïden zeer schadelijk zijn voor de insectenstand?
5. Heeft het college inzicht in de hoeveelheid en het soort gebruikte neonicotinoïden in Zuid-Holland? Graag een toelichting.
6. Is het college het met de vragenstellers eens dat normoverschrijdingen van Imidacloprid onacceptabel zijn?
7. Is het college het met vragenstellers eens dat het gebruik van neonicotinoïden, zoals Imidacloprid zoveel mogelijk beperkt dient te worden in Zuid-Holland?
8. Zo ja, welke mogelijkheden ziet het college om het gebruik van neonics te verminderen?

¹ <https://www.ftm.nl/artikelen/toxicoloog-tennekes-had-al-die-tijd-gelijk-over-bijensterfte>

² <https://www.ctgb.nl/onderwerpen/neonicotinoïden/nieuws/2018/09/12/gebruiksvoorschriften-aangepast-aan-eu-verbod-buitengebruik-neonicotinoïden>

³ <http://www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl/atlas/normoverschrijdingen/stoffen-samen/percentage-normoverschrijdende-stoffen.aspx>

9. Is er bijvoorbeeld een verbod van neonics op de landbouwgronden, die in eigendom zijn van de provincie en is dit opgenomen in de pachtovereenkomsten? Zo nee, bent u bereid dit in de toekomst op te nemen?

Uit een recente studie van Greenpeace blijkt dat de werking van veel beschermingsmiddelen nog niet afdoende onderzocht⁴. Deze middelen zijn daarom vooralsnog niet verboden door de Europese Unie.

10. Is het college het de vragenstellers eens dat gezien de ernst van de achteruitgang van de insectenstand het voorzorgsbeginsel zou moeten gelden, op basis waarvan onvoldoende geteste middelen niet zouden moeten worden gebruikt? Graag een toelichting.

Tijdens de begrotingsbehandeling op 14 november 2018 nam de Provinciale Staten “Motie 884 Mooiman Onderzoek naar bijen dodende insecticiden” aan. In die motie is het college verzocht onderzoek te doen naar het gebruik van insecticiden in de provincie Zuid-Holland en de resultaten van dit onderzoek terug te koppelen aan Provinciale Staten.

11. Kunt u aangeven wat de huidige stand van zaken is met betrekking tot dit onderzoek?
12. Op welk termijn kunnen de Provinciale Staten de uitkomsten van dit onderzoek verwachten?

Op 8 maart 2019 heeft de Partij voor de Dieren schriftelijke vragen gesteld over de effecten van het gifgebruik in de bollen velden op de omgeving. In de beantwoording van die vragen richtte u zich met name op de afwezigheid van zelfstandige wettelijke bevoegdheden van de provincie, om het gebruik en/of de emissies terug te dringen.

Gezien het feit dat de Provinciale Staten zich in de afgelopen jaren meerdere malen heeft uitgesproken over de onwenselijkheid van pesticiden en in het coalitieakkoord staat opgenomen, dat het college zich inzet op steeds verder terugdringen van het gebruik van insecticiden:

13. Is het college voornemens om in de strategisch Landbouwnota, die binnenkort naar de Provinciale Staten wordt verstuurd, een aanpak te formuleren op het terugdringen van neonicotinoïde? Zo nee, waarom niet?

Sinan Özkaya, GroenLinks

Jacco Schonewille, ChristenUnie & SGP

Carla van Viegen, Partij voor de Dieren

Jeremy Mooiman, Partij Voor de Vrijheid

⁴ <https://www.greenpeace.org/nl/natuur/17891/pesticides-and-beehealth/>